

יו"ר התאחדות האדריכלים, אדר' ארנה אנג'ל:

"שלום לכולם,

תודה לכם שהזמנתם אותי לכנס השנתי ה-20 של אדריכלי הנוף בישראל. שיתוף הפעולה בין איגוד אדריכלי הנוף לבין התאחדות האדריכלים, הארגון שאותו אני מייצגת, הוא מבורך ומשמעותי, בעיקר לנוכח האתגרים שעומדים בפני כל אנשי מקצועות התכנון בימים המורכבים האלה.

הימים האלה לא פשוטים עבור כולנו. אנחנו בעיצומה של מלחמה מתמשכת. בזמן שאנחנו מתכנסים כאן, במקום יפה, עם מזגן, עם כיבוד, עם אנשים חכמים ומעניינים, אחרי שישנו בלילה במיטה הנעימה שלנו, יש ישראלים שמוחזקים במנהרות בעזה, יש חיילים שמסכנים את חייהם, בכל רגע אנחנו עלולים להתבשר על עוד "הותר לפרסום" נוראי, יש עשרות אלפי ישראלים שמפוזרים ברחבי הארץ כפליטים בארצם, יש חבלי ארץ שלמים שנחרבים לנגד עינינו. אני יודעת, שאי אפשר לשתק את החיים במדינה במשך שמונה חודשים. אבל אני חייבת להודות, שלא קל לי להמשיך בשגרה במצב הזה.

אחרי כל אירוע כמו זה שאנחנו נמצאים בו היום אני נתקפת רגשות אשם. אני שואלת את עצמי "מה היית חושבת על האירוע שהשתתפת בו, אם אחת הבנות מסרטון התצפיתניות הייתה הבת שלך?!?" "מה היית רוצה שיאמר או יעשה באירוע, כדי להצדיק את קיומו בזמן שהילדה שלך נמצאת בגיהנום?!?"

אני חושבת, שכדי להצדיק את זה שאנחנו ממשיכים בחיים שלנו, אנחנו חייבים לוודא, שכל מה שאנחנו עושים כחלק מהחזרה לחיים יהיה משמעותי לתיקון שכל כך נדרש למדינה שלנו.

אני חושבת הרבה בחודשים האחרונים על המצב של מדינת ישראל עד הששה באוקטובר, ומנסה לזקק את מה שיצר את התנאים למחדל הנוראי. אני מנסה לחשוב מה אפשר את היהירות, את העיוורון, את ההתעלמות ממידע קריטי, את הריקבון של המערכות הציבוריות... ובסוף, הכול מתנקז לאותו מקור: שחיתות. שליחי ציבור – בכל המערכות שאחראיות על הקיום שלנו – מעלו בתפקידם.

למדנו בדרך הכי אכזרית, ששחיתות הורגת! ראינו את הסימנים עוד לפני השבעה באוקטובר, אבל לא נלחמנו מספיק כדי לעצור אותה.

בעיניי, לפני שאנחנו מדברים על הנושאים החשובים שבהם עוסק הכנס, חשוב שנודה בינינו לבין עצמנו, שבלי מיגור עמוק של השחיתות במדינה שלנו, המקצועות שלנו לא באמת יכולים לייצר מקום לחלום. כל חלום שאנחנו מתכננים להגשים הופך לחלום בלהות בידי פוליטיקאים ופקידים מושחתיים.

אתם, כמונו, עוסקים במקצועות מלאים ביופי, באסתטיקה, באיכות חיים. השאיפה שלנו היא להרחיב את הלבבות של האנשים שמתנהלים במרחבים שתכננו. להעניק להם מקומות שניים וטוב לשהות בהם. לפעול בהם. לחיות בהם. אבל כשאנחנו פועלים מול גופים מושחתיים, אנחנו הופכים לחותמות גומי שנועדו לאשר גחמות של אנשי שררה. אנחנו משרתים גופים ואנשים שרואים בנו סוג של "וועדת קישוט". פוליטיקאים מושחתיים לא רוצים סביבם אנשים שמארגנים אותם. הם עושים הכול כדי לשחוק את המעמד שלנו ולהחליף אותנו באנשים שיועדים פחות ומבינים פחות. לא סתם, כבר שלוש שנים לא ממנים נציגות של אדריכלים לוועדות התכנון. לא סתם הוועדות מגדילות באופן שיטתי את כוחם של הפוליטיקאים ומצמצמות את כוחם של אנשי המקצוע.

את מי שנגוע בשחיתות לא מעניינים חיי אדם. זו אמירה בוטה, אבל היא נאמרת באחריות. כשאנחנו מורידים את הראש, ומאפשרים לפוליטיקאים ולאינטרסנטים לבצע חלוקת משאבים נגועה, אנחנו מכשירים את התשתית לאסון הבא. אנחנו למדנו איך לתכנן מרחבים ומבנים איכותיים ובטוחים, אבל מצפים מאיתנו לשתף פעולה עם מערכות שלא מאפשרות לנו לממש את מה שלמדנו, ושמעדיפות שיקולים כלכליים ופוליטיים על פני כל שיקול אחר.

הדור שלי כשל. הוא ניסה להתאים את עצמו למציאות הפוליטית העכורה, ולאט לאט התבשל כמו צפרדע בסיר, שלא קופצת החוצה גם כשהטמפרטורה הולכת ועולה עוד ועוד. היום קם דור חדש של אנשי תכנון, שבחרו במקצוע שלהם מאהבה נטו. הם התחילו את המסלול המפרך של לימודים

והתמחות בימים שבהם המעמד של המקצוע בשפל חסר תקדים. היום אדריכלים ואדריכלי נוף מרוויחים פחות ממומחית ללק ג'ל. הם זוכים להרבה פחות כבוד ויוקרה מאלה שזכו להם כשאני התחלתי ללמוד. אנחנו חייבים להבטיח שהדור הבא של המתכננים בישראל יפעל במציאות אחרת. אנחנו חייבים להם את המאבק להשבת הכבוד האבוד של המקצוע – אחרת, גם הם ימשיכו לחלום על סביבות חיים מקסימות, ובפועל יתכננו עוד מרחבים ומבנים שהם קופי-פייסט, כדי למקסם את הרווחים של הקבלנים ואת הכוח של הפוליטיקאים.

כדי שנוכל לייצר כוח נגדי משמעותי, שיוכל להיאבק בשחיתות בצורה אפקטיבית, אנחנו חייבים לאחד כוחות בין כל הגופים והארגונים של מקצועות התכנון השונים. רק ככה נוכל באמת להביא לביטוי את הרעיונות היפים שבוודאי יעלו כאן היום.

לכנס קוראים "מקום לחלום". החלום שלי הוא שנצליח לייצר במדינה שלנו תרבות שלטונית שמכבדת אנשי מקצוע. אני חולמת על חברה, שיודעת לכבד מקצועות שיש בהם שאר רוח, ולא רק כסף וכוח. אני חולמת על מדינה שבה משרד השיכון נלחם כדי להשיג בית גידול ראוי לעצים, גם אם בטווח הקצר זה עולה עוד גרוש וחצי לקופת המדינה, כי בטווח הארוך נוף מתוכנן כראוי, עם הצללה וחמצן שרק עצים יכולים להעניק, הוא הכרח.

אני מצטערת אם הדברים שלי היום חורגים מהברכות הסטנדרטיות המקובלות באירועים כאלה. אלה ימים לא סטנדרטיים, ולכן אני חושבת שמחובתי לתת לכך ביטוי גם כאן.

אבל שיהיה ברור: לא באתי לכאן כדי להרוס שמחות. אני רוצה שלצד הנחישות להילחם בציניות ובשחיתות של נבחרי הציבור, נצא מכאן גם עם תקווה. בחודשים האחרונים למדנו על עצמנו גם לא מעט דברים טובים. למדנו, שהחברה האזרחית חזקה יותר מכל הפוליטיקאים המושחתים שמשחקים בחיים שלנו. למדנו, שלא משנה עד כמה מנסים לסכסך בינינו ולעשות לנו "הפרד ומשול", אנחנו יודעים לאחד כוחות ולפעול למען הכלל, על אפם ועל חמתם של חדלי האישים בצמרת. אנחנו חברה מפוצצת בכישרון, ביוזמה, בעוצמות, באומץ – וכשאנחנו משלבים ידיים ופועלים ביחד, אף אחד לא יכול לעצור אותנו.

אני רוצה לסיים את דבריי ברוח התקווה, שנצליח לאחד כוחות ולהחזיר את המקצועות שלנו למקום הראוי להם בחברה מתוקנת, שנצליח לחזק מחדש את המעמד של מקצועות התכנון, שנצליח לייצר מרחבים ציבוריים שעושים טוב לאנשים שנמצאים בהם ושבאופן כללי, נהיה טובים יותר וראויים יותר לקורבן הנוראי שהוקרב כאן.

בהצלחה ותודה וכולם."